

Retningslinjer for fjernlån (22.06.2023)

Retningslinjene er en revisjon av dokumentet *Felles retningslinjer for fjernlån for fag- og folkebiblioteksektoren* fra 2002, sist revidert i 2014.

Fjernlån er samarbeid mellom bibliotek, der bibliotekene stiller sine samlinger til disposisjon for lånere ved andre bibliotek. Lånesamarbeidet skal gi best mulig utnyttelse av felles bibliotekressurser.

Fjernlån er indirekte nedfelt i Lov om folkebibliotek av 20. desember 1985. I § 1 står det at folkebibliotekene er del av et nasjonalt biblioteksystem og at de skal stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. I § 3 står det at bibliotekene skal følge felles regler for lånesamarbeid. Etter § 6 skal fylkeskommunen ivareta regionale bibliotekoppgaver. Fylkeskommunen kan opprette avtaler om lånesamarbeid med en eller flere kommuner.

Fagbibliotekenes samarbeid om fjernlån er ikke nedfelt i lovverket, men retningslinjene for fjernlån omfatter også disse bibliotekene. Offentlig finansierte bibliotek forventes å ta del i fjernlånsamarbeidet i Norge selv om det ikke er nedfelt i lov. Skolebibliotek har ingen forpliktelser til å yte fjernlån til andre bibliotek, men har mulighet til å delta i lånesamarbeidet.

Forutsetning for et fungerende fjernlån er et fornuftig selvforsyningsnivå. Fjernlånsamarbeidet er et supplement til og ikke et alternativ til egen samlingsutvikling. Dette innebærer at følgende prinsipper legges til grunn:

- Materiale som finnes i egne samlinger, skal som hovedregel ikke bestilles på fjernlån.
- Materiale som blir levert gjennom kulturfondsordningen, skal som hovedregel ikke bestilles på fjernlån.
- Materiale som fortsatt er tilgjengelig for salg, bør alltid vurderes for innkjøp.
- Materiale som finnes digitalt tilgjengelig, bør alltid vurderes istedenfor fjernlån.

Bibliotek som bestiller fjernlån:

Bibliotek som bestiller fjernlån, bør gi brukerne informasjon om hvilke tjenester brukeren har tilbud eller krav på og hvilke betingelser som gjelder for fjernlån, som lånetid, ansvar og forventet ekspedisjonstid.

Bibliotekene oppfordres til å benytte seg av Biblioteksøk og/eller Depotbiblioteket ved bestilling av fjernlån.

Bibliotekene er ansvarlige for det innlånte materialet og for returen. Særlig verdifullt eller sjeldent materiale kan sendes rekommandert eller på annen sikker måte. I så fall plikter bibliotekene å returnere dette på samme vis.

Bibliotek som sender fjernlån:

Bibliotek som sender fjernlån, bestemmer effektueringsmåte, lånetid og eventuelle andre utlånsvilkår.

Bibliotekene kan i visse tilfeller unndra dokumenter/materiale fra fjernlån, eksempler er opphavsrettslige forhold og sikringshensyn. Dette inkluderer muligheten for å sette karenstid på materiale som nylig er anskaffet, og for å begrense antall samtidige bestillinger/lån per låner. Spesielle lånerestriksjoner bør registreres i bibliotek katalogen.

Lånevilkår:

Angitt lånetid må respekteres. Oppgitte vilkår for lån, som forbud mot kopiering eller bruk bare på lesesal/i bibliotek må respekteres.

Låner som har lånt materiale direkte fra et bibliotek, altså ikke gjennom fjernlånet, bør kunne returnere dette via annet bibliotek.

Statistikk:

Innlåns- og fjernlånsstatistikk føres og meldes inn til Nasjonalbiblioteket etter gjeldende retningslinjer.